УДК 070:004.8
DOI https://doi.org/10.32782/2709-3093/2026.5/48

Чулкова А.В.
https://orcid.org/0009-0008-3842-0461
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В РОБОТІ СУЧАСНОГО ЖУРНАЛІСТА: ТЕХНОЛОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ, ЕТИЧНІ ВИКЛИКИ ТА БЕЗПЕКОВІ РИЗИКИ

У статті розглядаються особливості використання технологій штучного інтелекту (ШІ) у сучасній журналістиці, визначаються основні напрямки практичного застосування та аналізуються етичні, професійні та безпекові виклики, що виникають у процесі інтеграції алгоритмічних систем у роботу редакцій. Актуальність дослідження зумовлена стрімким розвитком генеративного ШІ, який суттєво трансформує процеси створення, обробки, аналізу та поширення інформації, переосмислюючи традиційні підходи до журналістської роботи. Узагальнено результати сучасних наукових досліджень, проведених українськими та міжнародними авторами, статистичні дані міжнародних наукометричних баз даних, результати соціологічних досліджень та професійних опитувань серед журналістів щодо рівня використання інструментів ШІ в редакційній практиці. Проаналізовано досвід українських та міжнародних ЗМІ у впровадженні технологій ШІ для автоматизації рутинних процесів, підготовки метаданих, перекладу, аналізу, створення мультимедійного контенту та оптимізації редакційної роботи. Особлива увага приділяється редакційній політиці щодо відповідального використання ШІ, принципам прозорості, редакційного контролю та підтримки професійних стандартів у журналістиці. У статті висвітлено ключові етичні ризики, пов'язані з потенційними фактичними помилками, поширенням дезінформації, плагіатом, алгоритмічним упередженням та необхідністю обов'язкової перевірки матеріалів, створених за допомогою генеративних моделей. Окремо також розглядається тема цифрової безпеки журналістів у контексті розвитку технологій штучного інтелекту, зокрема загроза діпфейків, клонування голосу, поширення маніпулятивного контенту та інших форм технічно спрощеного цифрового насильства. Проаналізовано чинні міжнародні та українські рекомендації щодо етичного використання штучного інтелекту в медіа, зокрема принципи Паризької хартії та рекомендації Комісії з журналістської етики. У статті стверджується, що штучний інтелект не може повноцінно замінити журналістів, оскільки він не здатний забезпечити критичне мислення, професійну відповідальність, етичну оцінку та повне розуміння соціального контексту. Водночас його відповідальне використання створює значні можливості для підвищення ефективності редакційної діяльності, автоматизації технічних процесів, розвитку журналістики даних, посилення перевірки фактів та боротьби з дезінформацією. Висновок полягає в необхідності вдосконалення правового регулювання, розвитку цифрових навичок журналістів, впровадження внутрішніх редакційних стандартів використання штучного інтелекту та інтеграції відповідних навчальних компонентів у систему підготовки майбутніх журналістів.

Ключові слова: *штучний інтелект, журналістика, генеративний штучний інтелект, медіа, цифрова безпека.*

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту став одним із ключових факторів цифрової трансформації сучасної журналістики. Генеративні моделі, алгоритми машинного навчання та інші інтелектуальні системи все частіше використовуються для пошуку, аналізу, обробки та створення медіаконтенту, автоматизації редакційних процесів та оптимізації професійної діяльності журналістів. Водночас широке впровадження штучного інтелекту супроводжується низкою етичних, професійних та безпекових викликів. Серед них ризики поширення недостовірної

© Чулкова А.В., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

інформації, виникнення алгоритмічної упередженості, порушення авторських прав, зниження редакційної відповідальності, використання генеративного ШІ для створення діпфейків, маніпулятивного контенту та інших форм інформаційного впливу. В умовах повномасштабної війни ці загрози стають особливо актуальними, оскільки безпосередньо впливають на достовірність інформації, рівень довіри до ЗМІ та цифрову безпеку журналістів. Незважаючи на активне впровадження інструментів штучного інтелекту в діяльність редакцій, питання визначення меж його відповідального використання, підтримки професійних стандартів журналістики та формування ефективних механізмів редакційного контролю залишаються недостатньо дослідженими. Це вимагає комплексного аналізу технологічних можливостей штучного інтелекту, пов'язаних з ним етичних викликів та ризиків безпеки в сучасній журналістській практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання використання штучного інтелекту в журналістиці останніми роками перебуває в центрі уваги як зарубіжних, так і українських науковців. Дослідження Н. Діакопулоса, М. Карлсона, К. Порлецца, Н. Турмана та інших присвячені автоматизації журналістської діяльності, алгоритмічному виробництву новин, трансформації редакційних процесів та ролі журналіста в контексті розвитку штучного інтелекту. У деяких наукових роботах аналізуються етичні аспекти використання генеративного ШІ, проблеми достовірності інформації, алгоритмічної упередженості, прозорості та редакційної відповідальності.

Водночас, незважаючи на значну кількість наукових робіт, питання комплексного поєднання технологічних можливостей штучного інтелекту з етичними та безпековими аспектами його використання в професійній діяльності журналістів залишаються недостатньо вивченими. Потрібне подальше наукове осмислення питань редакційного регулювання використання генеративного ШІ, забезпечення цифрової безпеки журналістів, протидії дезінформації та формування сучасних професійних стандартів використання технологій штучного інтелекту в журналістиці.

Постановка завдання. Мета статті – дослідити особливості використання штучного інтелекту в роботі сучасного журналіста, визначити його технологічні можливості, проаналізувати основні етичні виклики та ризики безпеки, пов’язані з використанням генеративних технологій у журналістській діяльності, та окреслити перспективи їх відповідального використання в редакційній практиці.

Виклад основного матеріалу. Активне впровадження технологій штучного інтелекту (ШІ) у сфері масових комунікацій суттєво трансформує традиційні підходи до виробництва медіаконтенту [2]. Алгоритми машинного навчання та генеративні моделі змінюють процеси пошуку, опрацювання, аналізу, створення та поширення інформації [5]. Такі технологічні зміни надають редакціям нові інструменти для автоматизації рутинних завдань і підвищення ефективності роботи, але водночас актуалізують питання дотримання професійних стандартів, журналістської етики та забезпечення безпеки медійників в мережі [12].

Питання інтеграції штучного інтелекту в журналістську діяльність дедалі частіше стає предметом наукових досліджень в Україні та світі. Аналіз міжнародних наукометричних баз даних засвідчує стале зростання кількості публікацій, що присвячені цій темі. Зокрема, за даними Web of Science, станом на середину 2024 року було проіндексовано 704 наукові праці, тоді як у 2009 році існувала лише одна публікація, що стосувалась теми ШІ. Упродовж наступних років цікавість до теми значно посилилась: у 2023 році було опубліковано 169 робіт, а лише за перше півріччя 2024 – ще 98 досліджень. Подібна динаміка присутня і у міжнародних базах Scopus і Dimensions, що підтверджує актуальність дослідження впливу штучного інтелекту на сучасну журналістику [20].

Високий рівень суспільної уваги до технологій ШІ відображається і в українському медіапросторі. За результатами моніторингових досліджень, протягом року українські засоби масової інформації згадували штучний інтелект понад 167 тисяч разів, з яких близько 66 тисяч публікацій безпосередньо стосувались українського контексту [15]. Сукупне потенційне охоплення таких матеріалів перевищило 148 мільйонів переглядів, що свідчить про значний інтерес аудиторії до цієї теми. Більшість публікацій була розміщена у загальнонаціональних медіа, а найчастіше матеріали про ШІ публікувались в новинних рубриках. Значна частина контенту також зосереджувалась у спеціалізованих технологічних розділах [15]. Серед найпоширеніших тем були як експерименти зі створенням візуального контенту за допомогою генеративного ШІ, так і практичне застосування інтелектуальних технологій у бізнесі, торгівлі, інфраструктурних проєктах та інших сферах суспільного життя [15].

Незважаючи на активне висвітлення теми штучного інтелекту в медіа, рівень його практичного використання серед населення України поки що

залишається відносно невисоким. За результатами соціологічних досліджень, більшість українців обізнані про існування ШІ, однак лише близько третини вже використовували їх у повсякденному житті чи професійній діяльності [9]. Найактивніше такими інструментами користується молодь віком 18–29 років, а також жителі великих міст [9]. Така ситуація свідчить про нерівномірний рівень цифрової грамотності населення та створює додаткові виклики для медіасфери. Недостатнє розуміння принципів роботи ШІ підвищує ризик поширення дезінформації, маніпулятивного контенту та інших інформаційних загроз, що зумовлює необхідність посилення ролі журналістів у перевірці фактів, поясненні нових технологій та формуванні медіаграмотності аудиторії [19].

Водночас українські редакції поступово інтегрують інструменти штучного інтелекту у свою професійну повсякденну діяльність. За результатами анонімного опитування Інститут масової інформації серед журналістів та редакторів національних та регіональних медіа, майже чверть редакцій уже використовують ШІ на регулярній основі. Це свідчить про те, що відбувається поступовий перехід від експериментального застосування таких інструментів до їх системного впровадження в процеси редакції. Використання штучного інтелекту деталі частіше охоплює виконання рутинних завдань, підготовку матеріалів, аналіз інформації та оптимізацію виробництва, що дозволяє журналістам зосередитись на більш складних творчих і аналітичних аспектах роботи [14].

Попри загалом позитивне ставлення до використання ШІ в журналістиці, українські медійники оцінюють його ефективність досить стримано. За результатами опитування, середня оцінка роботи інструментів ШІ становить 3,7 бала з 5 можливих, що свідчить про їхню практичну цінність, але, водночас, вказує на наявність певних обмежень та стримуючих факторів. Майже кожен п'ятий опитаний журналіст повідомив, що стикався з випадками, коли ШІ надавав некоректні або вигадані дані, що в окремих ситуаціях призводило до помилок у журналістських матеріалах. Це підтверджує, що навіть за активного користування ШІ остаточна відповідальність за перевірку фактів та якість опублікованого матеріалу лежить саме на журналістах та редакціях [14].

Попри поступове поширення технологій ШІ в медіасфері, частина редакцій свідомо обмежує її використання або повністю від них відмовляється. Основними причинами є як професійні, так і практичні чинники. Найчастіше журналісти наголошують на тому, що творчість, критичне мислення та індивідуальний стиль автора залишаються ключовими складовими професії, які ШІ не здатен повноцінно відтворити. Суттєвими бар'єрами також є недостатній рівень знань та навичок роботи з інструментами ШІ, а також побоювання щодо поширення недостовірної інформації, фактичних помилок та змішування понять під час генерації контенту. Крім того, частина респондентів висловлює незадоволення якістю матеріалів, створених алгоритмами, та занепокоєння можливими випадками ненавмисного плагіату через використання вже наявного в мережі контенту. Такі результати свідчать про те, що успішна інтеграція ШІ в журналістику потребує розвитку технологій, підвищення рівня цифрової компетентності медійників, розробку чітких етичних стандартів і вдосконалення механізмів перевірки достовірності інформації [14].

Водночас, важливу роль у підготовці журналістів до роботи з новими технологіями відіграють освітні ініціативи. З метою підвищення цифрової грамотності та розвитку навичок використання ШІ Інститут масової інформації проводить безкоштовні навчальні заходи базі регіональних «Медіабаз». За роки функціонування цієї мережі було організовано сотні тренінгів, практичних занять та нетворкінгових подій, до яких долучилось понад 10 тисяч медійників та медійниць. Окрім навчання, «Медіабази» забезпечують журналістів та журналісток робочими просторами, професійною підтримкою та необхідним безпековим обладнанням, що є особливо важливим в умовах повномасштабної війни [14].

Використання ШІ в сучасних медіа розвивається за двома основними напрямками: автоматизація технічних процесів і поєднання роботи алгоритмів з діяльністю журналістів та журналісток [20]. Практика провідних українських та міжнародних редакцій засвідчує, що найбільшої ефективності вдається досягти за умов чіткого визначення сфер застосування ШІ та розмежування його функцій із професійною діяльністю людини [10].

Наприклад, редакція «Української правди» дотримується людиноцентричної моделі створення журналістського контенту. Використання ШІ для написання та редагування основних текстових матеріалів не допускається, оскільки редакція переконана, що лише журналіст чи журналістка можуть забезпечити всебічне висвітлення теми, належне розуміння контексту та збалансованість інформації. Водночас, технології Open AI застосовують для оптимізації окремих технічних процесів,

наприклад, заповнення метаданих, створення SEO-описів і підготовки чернеток перекладів іншими мовами. Використання синтезу мовлення дозволяється лише для окремих категорій матеріалів, таких як розважальні, науково-популярні чи реконструктивні проєкти, за умови обов'язкового інформування аудиторії про використання ШІ. Натомість його використання для редагування або озвучення історичних аудіозаписів редакційними правилами не допускається [10].

Національне суспільне мовлення України («Суспільне») керується у своїй роботі «Принципами застосування штучного інтелекту», ухваленими у 2023 році. Цей документ базується на принципах прозорості, відповідальності та доцільності використання ШІ. Зокрема, у новинному мовленні редакційна політика передбачає повну заборону на використання текстів, аудіозаписів, зображень і відеоматеріалів, створених за допомогою ШІ, тому що це розглядається як необхідна умова для збереження достовірності фактів та недопущення викривлення реальних подій [10].

Інші українські медіа також поступово впроваджують ШІ у свою діяльність, використовуючи їх переважно для виконання допоміжних або технічних завдань. Зокрема, редакція «The Kyiv Independent» застосовує його технології у веброзробці, створенні користувацьких інтерфейсів, продуктовій аналітиці та оптимізації внутрішніх бізнес-процесів. Окрім цього, видання планує запровадити відкриту політку щодо маркування матеріалів, під час створення яких використовувались технології ШІ, зокрема аудіоверсій журналістських матеріалів. В свою чергу, мережа гіперлокаційних медіа «Rayon.in.ua» використовує ШІ для підвищення ефективності роботи своїх регіональних редакцій та оптимізації щоденних робочих процесів [10].

Щодо міжнародної практики, то в ній можна спостерігати приклади більш масштабного впровадження ШІ в діяльність медіа. Так, іспанське видання «El Pais» застосувало аналітичну платформу «Graphext» для дослідження та візуалізації взаємозв'язків між політичними діячами та медіаорганізаціями на основі аналізу великих масивів даних із соціальних мереж [20]. Водночас китайське державне інформаційне агентство «Xinhua» стало одним із перших медіа, яке представило цифрового ведучого новин, створеного за допомогою технологій ШІ. Такий віртуальний диктор здатен відтворювати зовнішність, голос і міміку реальної людини та забезпечувати безперервне мовлення [20].

Разом з тим, поширення подібних технологій активізує низку професійних та етичних викликів. Надмірна автоматизація редакційних процесів без належного контролю може послабити роль журналіста/журналістки, негативно вплинути на якість інформації та знизити рівень довіри аудиторії до медіа [2]. Окрім того, досвід різних галузей діяльності людини свідчить, що спроби повністю замінити людську працю алгоритмами не завжди дає очікуваний результат та підвищення ефективності, а іноді – може створювати додатковий професійний тиск і сприяти емоційному вигоранню працівників/працівниць [20].

Одним із найважливіших напрямів використання ШІ в Україні є боротьба з дезінформацією та перевірка достовірності інформації в умовах повномасштабної війни [20]. Показовим прикладом тут є проєкт «War of Words», створений за підтримки Microsoft Ukraine із використанням хмарної платформи «Azure» [17]. Система використовує технології ШІ для автоматизованого моніторингу та аналізу великих обсягів контенту російських пропагандистських медіа. Інструмент забезпечує автоматичне розшифрування аудіоматеріалів, їх переклад англійською мовою, пошук за ключовими словами та візуалізацію результатів аналізу за допомогою інтерактивних інформаційних панелей. Завдяки цьому журналісти/журналістки, дослідники/дослідниці та представники/представниці державних інституцій можуть оперативніше виявляти пропагандистські повідомлення, аналізувати інформаційні кампанії та ефективніше протидіяти поширенню дезінформації [17].

Враховуючи всі фактори і стрімке впровадження генеративного ШІ в медіасферу актуалізується необхідність формування чітких етичних та правових засад його використання [13]. У міру розширення можливостей алгоритмів зростає потреба у визначенні правил взаємодії між людиною та технологіями ШІ, які б забезпечили відповідальне використання новітніх технологій. Українські та міжнародні медіаорганізації говорять про те, що впровадження інновацій не повинно суперечити основоположним принципам журналістики, а використання ШІ має здійснюватись з дотриманням професійних стандартів, етичних норм і редакційної відповідальності [16].

Важливим міжнародним документом у сфері використання штучного інтелекту в журналістиці є Паризька хартія, ухвалена у 2021 році [1]. Вона визначає основні принципи відповідального використання ШІ в медіа, а саме: ключові редакційні рішення має ухвалювати людина, використання

алгоритмів повинно відповідати стандартам правдивості, точності, неупередженості та захисту приватності, системи ШІ мають бути прозорими й проходити незалежний аудит, відповідальність за опублікований контент завжди несе редакція, аудиторія повинна бути поінформована про використання ШІ, а під час висвітлення подій перевага має надаватись автентичним матеріалам, а не згенерованим ШІ [3].

В Україні практичні рекомендації щодо відповідального використання ШІ в журналістиці розробила Комісія з журналістської етики. У своїх рекомендаціях вона наголошує, що генеративний ШІ має суттєві обмеження: він не здатний самостійно оцінювати достовірність інформації, відрізняти факти від фейків, виявляти плагіат та уникати упередженості. Тому використання таких технологій потребує обов'язкової перевірки та редакційного контролю з боку журналістів/журналісток [11].

КЖЕ рекомендує редакціям відкрито повідомляти аудиторії про використання ШІ під час підготовки матеріалів. Для цього пропонується застосовувати чіткі позначки, які пояснюють, якою була роль ШІ у створенні тексту чи зображення та чи здійснював журналіст подальшу перевірку, редагування або фактчекінг. Такий підхід сприяє прозорості редакційної діяльності та зміцнює довіру аудиторії [11].

Але, поряд із новими можливостями для автоматизації редакційної роботи, розвиток ШІ створює додаткові ризики для безпеки журналістів/журналісток, зокрема спрощує створення маніпулятивного та шкідливого контенту [8]. Одним з перших комплексних українських досліджень цієї проблематики став звіт «Коли штучний інтелект стає ворожим: гендерні загрози проти українських журналісток», підготовлений громадською організацією «Жінки в медіа» спільно з ЮНЕСКО за підтримки уряду Японії [8]. У дослідженні, авторками якого є Ліза Кузьменко та Зоя Красовська, проаналізовано сучасні безпекові виклики на основі результатів опитування 119 українських журналісток [8].

Результати засвідчили, що 43% опитаних журналісток щонайменше раз на тиждень стикаються у своїй професійній діяльності або інформаційному просторі з контентом, створеним за допомогою ШІ. Водночас, понад третина респонденток належить до соціально вразливих груп: внутрішньо переміщені особи, партнерки чи дружини військових, а також, самотні матері. Аналіз професійної приналежності учасниць опитування показав, що найбільшу частку становлять представниці онлайн-медіа (51%), далі – мультимедійних платформ (19%), друкованих видань (13%), радіо (9%), телебачення (3%) та медійних громадських організацій (3%) [4].

Технічно фасилітоване гендерно зумовлене насильство (technology-facilitated gender-based violence, TFGBV) охоплює використання цифрових технологій для вчинення насильства щодо жінок через їхню стать і професійну діяльність в онлайн-просторі. З розвитком генеративного ШІ такі загрози набули нових форм. Зокрема, ШІ використовується для створення діпфейків, клонування голосу, генерації фальшивих інтимних зображень і поширення неправдивої інформації про журналісток. Подібні дії спрямовані на дискредитацію, психологічний тиск, залякування та підрив професійної репутації медійниць [4].

У дослідженні наведено низку прикладів використання ШІ для дискредитації. Одним з найрезонансніших став випадок журналістки-розслідувачки Олени Мудрої, проти якої, після публікації про забудову Карпат, було розгорнуто кампанію онлайн-переслідування. Зловмисники використали штучно згенероване відео з клонованим голосом її неповнолітнього сина та поширювали неправдиві звинувачення, намагаючись дискредитувати журналістку й завдати шкоди її професійній репутації [4].

Подібні атаки мають серйозні наслідки для журналістів/журналісток та свободи слова. Вони негативно впливають на психічне здоров'я медійників/медійниць, призводять до самоцензури, а інколи й змушують залишити професію. Водночас, ефективний правовий захист в Україні поки обмежений. Однією з головних причин є відсутність чітких правових механізмів розслідування злочинів, пов'язаних з використанням ШІ, а також, офіційно затверджених методик, які дозволили б юридично підтвердити факт створення діпфейків чи іншого ШІ-контенту. Через це притягнення винних до відповідальності суттєво ускладнюється [4].

Висновки. Проведений аналіз наукових джерел, практичного досвіду та результатів дослідження показує, що штучний інтелект став одним з ключових чинників трансформації сучасної журналістики. Попри стрімкий розвиток технологій, ШІ не може повністю замінити журналіста/журналістку, адже не володіє критичним мисленням, професійною відповідальністю, етичними судженнями і здатністю глибоко розуміти суспільний контекст. Натомість він виступає ефективним інструментом, який автоматизує рутинні процеси,

прискорює обробку інформації та розширює аналітичні можливості редакції.

Для ефективного та безпечного використання ШІ в медіасфері варто реалізувати певні заходи. На рівні редакцій доцільно розробити внутрішні правила використання, забезпечити прозоре маркування контенту та зберегти остаточний редакційний контроль за людиною. Важливим є також дотримання вимог щодо захисту персональних даних і нерозголошення конфіденційної інформації через ШІ-сервіси.

На державному рівні актуальним залишається питання вдосконалення законодавства, яке регулюватиме правові аспекти використання ШІ, а також розвиток технологічних можливостей для правоохоронних органів.

Не менш важливим є розвиток медіаосвіти. До програм підготовки журналістів та журналісток доцільно включати дисципліни, присвячені етичному використанню ШІ, цифровій безпеці та медіаграмотності. Паралельно необхідно підтримувати просвітницькі ініціативи, спрямовані на підвищення цифрової грамотності населення та розвиток навичок критичного сприйняття інформації.

Майбутній розвиток журналістики залежить від здатності поєднати технологічні можливості ШІ з професійними компетентностями журналіста/журналістки. За умов відповідального використання ШІ може стати дієвим інструментом підвищення якості медіаконтенту, не замінюючи людину, а доповнюючи її професійну діяльність.

Список літератури:

1. 10 принципів роботи журналістів зі штучним інтелектом. У чому суть Паризької хартії? : електронний ресурс. URL: https://mediamaker.me/paryzka-hartiya-vprovadzhennya-shtuchnogo-intelektu-5862/.

2. Васильківська К.В. Роль штучного інтелекту в сучасній журналістиці: загрози чи можливості : дипломна робота ... бакалавра : 061 Журналістика. Київ, 2025. 48 с.

3. Етика використання ШІ в медіа – принципи та підходи: AI-каталог від LMF, електронний ресурс. URL: https://ai.lvivmediaforum.com/ethics.

4. «Жінки в медіа» разом з ЮНЕСКО презентували дослідження «Коли штучний інтелект стає ворожим» : електронний ресурс. URL: https://wim.org.ua/materials/mediacenter-ukraine-ai-study/.

5. Збереження журналістської чесності в епоху штучного інтелекту: електронний ресурс. URL: https://www.vietnam.vn/uk/giu-ban-linh-nguoi-lam-bao-trong-ky-nguyen-ai.

6. Кисельова О., Тяпкіна Н. Інтеграція штучного інтелекту в медіапрактики. *Молодий вчений*. 2025. № 6 (137). https://doi.org/10.32839/2304-5809/2025-6-137-14

7. Кіберполіція взяла участь у презентації дослідження щодо гендерних онлайн-загроз для журналісток – Департамент Кіберполіції: електронний ресурс. URL: https://cyberpolice.gov.ua/news/kiberpolicziya-vzyala-uchast-u-prezentacziyi-doslidzhennya-shhodo-gendernyx-onlajn-zagroz-dlya-zhurnalistok-4370/.

8. Коли штучний інтелект стає ворожим: ГО «Жінки в медіа»: електронний ресурс. URL: https://wim.org.ua/wp-content/uploads/2025/12/WEB_Koly-shtuchnyy-intelekt-staie-vorozhym-1.pdf.

9. Мистецтво чи розвага: ставлення українців до GenAI: електронний ресурс. URL: https://www.kantar.com/ua/inspiration/advertising-media/ukrainians-about-genai.

10. Не можеш побороти – очоль. Як українські медіа інтегрують штучний інтелект в роботу: електронний ресурс. URL: https://detector.media/rinok/article/250246/2026-06-04-ne-mozhesh-poboroty-ochol-yak-ukrainski-media-integruyut-shtuchnyy-intelekt-v-robotu/.

11. Рекомендації Комісії з журналістської етики щодо використання штучного інтелекту для створення журналістських матеріалів: електронний ресурс. URL: https://cje.org.ua/statements/rekomendatsii-komisii-z-zhurnalistskoi-etyky-shchodo-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-dlia-stvorennia-zhurnalistskykh-materialiv/.

12. Роботи у журналістиці. Як штучний інтелект змінює журналістику і чи зможе він замінити журналістів: електронний ресурс. URL: http://mediakrytyka.lnu.edu.ua/novi-tehnologii-media/roboty-u-zhurnalistytsi-yak-shtuchnyy-intelekt-zminyuye-zhurnalistyku-i-chy-zmozhe-vin-zaminyty-zhurnalistiv.html.

13. Сидоренко Т., Тарасова А. Штучний інтелект у журналістиці: можливості, виклики та етичні аспекти майбутнього медіапейзажу: наукові тези.

14. Українські медіа та штучний інтелект. Як редакції залучають ШІ для створення контенту?: Інститут масової інформації, електронний ресурс. URL: https://imi.org.ua/monitorings/ukrayinski-media-ta-shtuchnyj-intelekt-yak-redaktsiyi-zaluchayut-shi-dlya-stvorennya-kontentu-i62217.

15. Штучний інтелект в Україні: досвід використання, перспективи, тренди в медіа: електронний ресурс. URL: https://proit.ua/shtuchnii-intieliekt-v-ukrayini-dosvid-vikoristannia-pierspiektivi-triendi-v-miedia/.

16. Штучний інтелект у журналістиці: Університет «КРОК», електронний ресурс. URL :https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/pidrozdili/navchalni/kursi-z-pidvishchennya-kvalifikatsiji/shtuchnij-intelekt-u-zhurnalistitsi.

17. Штучний інтелект у журналістиці: загроза чи нові можливості: Факультет PR, журналістики та інформаційної політики, електронний ресурс. URL: https://fzgij.knukim.edu.ua/component/content/article/80-blog/news/2847-shtuchnyy-intelekt-u-zhurnalistytsi-zahroza-chy-novi-mozhlyvosti.

18. Штучний інтелект у медіа – між можливостями та загрозами: електронний ресурс. URL: https://webportal.nrada.gov.ua/shtuchnyj-intelekt-u-media-mizh-mozhlyvostyamy-ta-zagrozamy/.

19. Штучний інтелект у медіа: рекомендації Мінцифри: презентація, електронний ресурс. URL: https://nipo.gov.ua/shtuchnyj-intelekt-media-treninh/.

20. Ярошенко О. Штучний інтелект у журналістиці: майбутнє медіа під впливом нових технологій. *Наукові записки Інституту журналістики*.2024. Т. 2 (85). С. 139–156.

21. SPEKA увійшла до переліку рекомендованих медіа України: електронний ресурс. URL: https://speka.ua/news/speka-uviisla-do-pereliku-rekomendovanix-media-ukrayini-9xk7qw

Chulkova A.V. ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN MODERN JOURNALISM: TECHNOLOGICAL OPPORTUNITIES, ETHICAL CHALLENGES, AND SECURITY RISKS

The article examines the features of the use of artificial intelligence (AI) technologies in modern journalism, identifies the main areas of practical application, and analyzes the ethical, professional, and security challenges that arise in the process of integrating algorithmic systems into the work of editorial offices. The relevance of the study is due to the rapid development of generative AI, which significantly transforms the processes of creating, processing, analyzing, and disseminating information, rethinking traditional approaches to journalistic work. The results of modern scientific research conducted by Ukrainian and international authors, statistical data from international scientometric databases, results of sociological research, and professional surveys among journalists on the level of use of AI tools in editorial practice are summarized. The experience of Ukrainian and international media in implementing AI technologies for automating routine processes, preparing metadata, translating, analyzing, creating multimedia content, and optimizing editorial work is analyzed. Particular attention is paid to editorial policy on the responsible use of AI, the principles of transparency, editorial control and support for professional standards in journalism. The article highlights key ethical risks associated with potential factual errors, the spread of disinformation, plagiarism, algorithmic bias and the need for mandatory verification of materials created using generative models. The topic of digital security of journalists in the context of the development of artificial intelligence technologies is also separately considered, in particular the threat of deepfakes, voice cloning, the spread of manipulative content and other forms of technically simplified digital violence. The current international and Ukrainian recommendations on the ethical use of artificial intelligence in the media are analyzed, in particular the principles of the Paris Charter and the recommendations of the Commission on Journalist Ethics. The article argues that artificial intelligence cannot fully replace journalists, as it is unable to provide critical thinking, professional responsibility, ethical assessment and a full understanding of the social context. At the same time, its responsible use creates significant opportunities for increasing the efficiency of editorial activities, automating technical processes, developing data journalism, strengthening fact-checking and combating disinformation. The conclusion is that there is a need to improve legal regulation, develop digital skills of journalists, implement internal editorial standards for the use of artificial intelligence and integrate relevant educational components into the training system for future journalists.

Keywords: *artificial intelligence, journalism, generative artificial intelligence, media, digital security.*

Дата першого надходження статті до видання: 22.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 23.10.2026